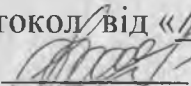

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «12.10» 2022 № 9
Голова НМР С. Супруненко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«Методика судово-економічних експертиз»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Державний аудит; судово-економічна експертиза
у фінансових розслідуваннях»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» складена на основі освітньо-професійної програми «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових розслідуваннях», затвердженої Вченою радою Університету протокол від «23» 11. 2021 року, № 14.

Укладач

Т.М. Міщенко, к.е.н., доцент
кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Рецензенти:

В.А. Тарашенко, к.е.н., доцент
кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

О.П. Колісник, к.е.н., доцент
кафедри обліку та консалтингу

Гарант освітньо-професійної
програми

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від 19.08. 2022 № 2

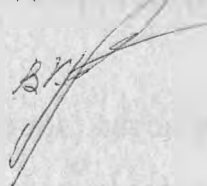
Завідувач кафедри

А. В.Лісовий, д. е. н, професор

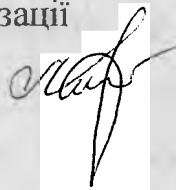
Розглянуто і схвалено Вченою радою ФПСОА, протокол від «14» 08 2022 № 2

Голова Вченої ради ФПСОА

В.М. Краєвський, д.е.н., професор

Завідувач відділу планування, організації
та контролю освітнього процесу

Л.В. Мілімко, к.ю.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Опис дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	7
4. Методи оцінювання та розподіл балів	11
5. Засоби оцінювання	14
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	14
7. Рекомендована література	17

1. ПЕРЕДМОВА

Правова держава передбачає дотримання кожним її громадянином чинного законодавства, а також суворого його застосування у діяльності підприємств з різними формами власності в умовах ринкової економіки.

В умовах становлення ринкової економіки поняття «економічна злочинність» стало одним з центральних кримінологічних понять. Як свідчать статистичні дані та матеріали перевірок державних органів контролю, останнім часом спостерігається значне зростання кількості злочинів у підприємницькій сфері, відбувається швидкий процес криміналізації банківської та кредитно-фінансової систем, зовнішньоекономічної діяльності. Тому, боротьбу зі злочинами в економічній сфері необхідно посилити, а її результативність буде залежати від наявності та обґрунтованості висновків судово-економічної експертизи.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» складена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування» заочної форм навчання.

Метою навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» є засвоєння теоретичних знань та практичних навиків з методики проведення різних видів судово-економічної експертизи

Завданнями навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» є поглиблення загальноекономічної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти шляхом засвоєння основних теоретичних та практичних засад судово-економічних експертних досліджень.

Методи та форми навчання. В процесі викладання навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» використовуються методи навчання, які сприяють взаємопов'язаній, цілеспрямованій діяльності викладача і здобувача вищої освіти та спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Як основні методи навчання використовуються:

- словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи: вирішення навчальних ситуацій, семінарські заняття, написання рефератів, тез.

Форми організації занять з навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» реалізуються через:

- лекції – за допомогою, яких викладач у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою;
- ілюстрації – метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (схеми, графіки тощо)
- семінарські заняття, які передбачають обговорення здобувачами вищої освіти теми навчальної програми під керівництвом викладача та виконання навчальних завдань. Головною метою семінарських занять є забезпечення розвитку творчого мислення, пізнавальної мотивації та професіонального використання знань в навчальних умовах;
- самостійно-індивідуальну роботу, яка сприяє оволодінню навчальним матеріалом у вільний, від обов'язкових навчальних занять, час за розкладом, допомагає розвитку самостійності та ініціативи студентів під час навчання, сприяє глибокому засвоєнню матеріалу і формуванню вміння самостійно працювати.

Застосування цих форм та методів у ході навчання дає змогу реалізувати такі концептуальні принципи викладання:

- проблемність (у процесі навчання розглядаються проблеми реального життя, пов'язані з інтересами і потребами тих, хто навчається);
- узгодженість та системність цілей навчання;
- орієнтованість на життєвий досвід здобувача вищої освіти;
- навчання за принципом поступового ускладнення завдань – «від простого - до складного», «від відомого - до невідомого»;
- націленість на самонавчання (викладач лише допомагає здобувачу вищої освіти навчатися вчитися);

- професійний вишкіл (уміння застосовувати на практиці отримані знання є ключовим елементом концепції навчання);
- зворотній зв'язок (здобувачі вищої освіти постійно отримують оцінку своїх зусиль).

Організація поточного та підсумкового контролю знань. Робоча програма навчальної дисципліни передбачає застосування двох форм контролю знань здобувачів вищої освіти: поточного та підсумкового. Поточний контроль здійснюється викладачем під час семінарських занять, за результатами виконаної самостійної роботи шляхом проведення тестування за темами та шляхом виконання письмової контрольної роботи .

Підсумковий контроль знань здобувачів проводиться у вигляді заліку після вивчення навчальної дисципліни. Його завданням є визначення рівня знань та якості засвоєння всієї навчальної дисципліни, що дає можливість характеризувати ступінь підготовленості здобувача вищої освіти до самостійної роботи у визначеній кваліфікації. Зміст залікової роботи визначається програмою дисципліни. Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі MOODLE.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	<i>вибіркова</i>
Модулів - 2	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Рік підготовки:
Змістових модулів - 4		1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		1-й
	Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування» Освітня програма «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»	Лекції
		4 год.
		Практичні
		2 год.
		Самостійна робота
		- 82 год.
	Індивід.-консультац. робота: 2 год.	
	Форма контролю: диференційований залік	

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК 03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

ФК 01 Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в управлінні суб'єктами господарювання.

ФК 05 орієнтуватись в усіх напрямках діяльності, пов'язаної з роботою у ДПС України, у ДАС України, у ДКС України та фінансових підрозділів інших суб'єктів господарювання, фінансових та не фінансових корпорацій.

ФК 06 організувати роботу для забезпечення виконання ДПС України, ДАС України, всіх зобов'язань перед державою, юридичними та фізичними особами.

ФК 08 організувати та проводити аудит і контроль, судову експертизу у фінансових розслідуваннях для вирішення проблемних ситуацій, які виникають в процесі діяльності суб'єктів господарювання.

ФК 09 здатність використовувати знання й практичні навички щодо результатів дослідження та впровадження їх в професійну діяльність.

ФК 10 знати сучасні економічні теорії, економічні закони і категорії, закономірності та принципи ринкової економіки, теорію і практику ведення обліку, проведення контролю, судової експертизи у фінансових розслідуваннях та аудиту в сучасних економічних умовах, чинне податкове законодавство і уміти використовувати їх у практичній діяльності.

ФК 13 застосовувати нормативні, методичні та інші керівні матеріали з організації та ведення бухгалтерського обліку, аналізу, контролю, судової експертизи і оподаткування для ефективної діяльності та прийняття управлінських рішень суб'єктами сектору ЗДУ, фінансових та не фінансових корпорацій.

ФК 16 Здатність використовувати знання й практичні навички щодо результатів дослідження та впровадження їх в професійну діяльність

ФК 17 використовувати основні загальнонаукові та спеціальні методи досліджень для прийняття управлінських рішень суб'єктами господарювання оцінювати та визначати економічні ризики та їх вплив на господарську діяльність підприємств і знаходити шляхи зменшення впливу негативних чинників;

ФК 19 здійснювати аналіз результатів дослідження та розроблювати рекомендації щодо їх впровадження.

ФК 20 узагальнювати і систематизувати теоретичні знання та самостійно їх застосовувати в майбутній професійній діяльності.

ФК 21 виявляти проблеми, визначати об'єкт і предмет дослідження, формулювати мету та гіпотезу дослідження, визначати основні поняття.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР 02.Знати теорію, методикау і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження

ПР 08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

ПР 11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

ПР 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПР 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ПРЕРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ. Передумовами вивчення навчальної дисципліни є попереднє вивчення таких дисциплін: «Організація державного фінансового контролю», «Внутрішній фінансовий контроль», «Облік в бюджетних установах», «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою)», «Стратегічний аналіз», «Організація і методика аудиту».

ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Засвоєння знань з даної дисципліни сприятиме вивченню таких навчальних дисциплін: «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях», «Стратегічний аналіз», «Економічна безпека національного господарства». Знання та навички з навчальної дисципліни «Судово-економічна експертиза» знадобляться при проходженні виробничої переддипломної практики, допоможуть успішно написати та захистити випускную роботу.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Група ОМФз 22-1

Змістові модулі	Кількість годин				
	всього	лекції	практич заняття	сам. робота	інд.-конс. робота
Модуль I= 1 заліковий кредит (30 год.)					
ЗМ 1 (теми 1-2)					
Тема 1. Теоретичні аспекти судових експертиз та нормативно-правові засади судово-експертної діяльності в Україні	14	2	-	12	-
Тема 2. Методичні основи судово-економічної експертизи	16		-	16	-
Всього по модулю	30	2	-	28	-
Форма контролю: тестове опитування (40хв.)					
Модуль II = 2 залікових кредитів (60 год.)					
ЗМ 2 (тема 3-4)					
Тема 3. Етапи процесу судово-економічної експертизи	7			7	-
Тема 4. Інформаційне забезпечення судово-економічної експертизи	8			8	
ЗМ 3 (теми 5-8)					
Тема 5. Методика експертного дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності	9	2		7	-
Тема 6. Методика судово-економічної експертизи окремих об'єктів бухгалтерського і податкового обліку	7			7	-
Тема 7. Методичні аспекти судової фінансово-кредитної експертизи	10			8	2
Тема 8. Судово-економічна експертиза у виявленні фіктивного банкрутства	9			9	-
ЗМ 4 (тема 9)					
Тема 9. Методика узагальнення результатів судово-економічної експертизи	10		2	8	-
Всього по модулю	60	2	2	54	2
Форма контролю: контрольна робота (за рахунок практичного заняття – 40хв.)					
Форма підсумкового контролю – диференційований залік					
Разом годин з курсу	90	4	2	82	2

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи судово-економічної експертизи

Тема 1. Теоретичні аспекти судових експертиз та нормативно-правові засади судово-експертної діяльності в Україні

План лекційного заняття

1. Поняття «експертиза», особливості судової експертизи та судово-експертної діяльності в Україні.

2. Види судових експертиз та їх характеристика
3. Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності в Україні

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Історія розвитку експертної діяльності в Україні.
2. Роль судово-економічної експертизи у боротьбі з правопорушеннями у фінансово-господарській сфері.

Перелік питань для самоконтролю.

1. Поняття «експертиза», її спільні характеристики в різних видах діяльності.
2. Юридичне поняття судової експертизи.
3. Суб'єкти судово-експертної діяльності в Україні.
4. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них.
5. Поняття судово-експертної діяльності та напрями її здійснення.
6. Принципи судово-експертної діяльності.
7. Класифікація судових експертиз та їх характеристика.

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 10, 12]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-2]

Міжнародні видання: [1-4]

Тема 2. Методичні основи судово-економічної експертизи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Предмет та об'єкти судово-економічної експертизи
2. Методичні прийоми судово-економічної експертизи
3. Види судово-економічної експертизи та їх характеристика
4. Матеріальні та нематеріальні об'єкти експертного дослідження
5. Запозичені прийоми експертного дослідження

Перелік питань для самоконтролю.

1. Сутність і завдання судово-економічної експертизи.
2. Предмет судово-економічної експертизи.
3. Об'єкти судово-економічної експертизи.
4. Методи, методичні прийоми і процедури судово-економічної експертизи.
5. Види судово-економічної експертизи.

Рекомендована література:

Основна: [1-11,]

Додаткова: [1, 6, 7, 13, 15, 16]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-2]

Міжнародні видання: [1-4]

Змістовний модуль 2. Організаційні аспекти судово-економічної експертизи

Тема 3. Етапи процесу судово-економічної експертизи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Підстави та порядок призначення судово-економічної експертизи
2. Етапи процесу судово-економічної експертизи
3. Особливості організації судово-економічної експертизи в різних видах судочинства
4. Використання бухгалтерських документів і матеріалів інвентаризації при виявленні та розслідуванні корисливих злочинів в економіці.

5. Використання прийомів дослідження документальних даних в процесі судово-економічної експертизи.

6. Форми використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні господарських правопорушень.

Перелік питань для самоконтролю.

1. Стадії процесу судово-економічної експертизи.
2. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи.
3. Документи, які додаються до постанови про призначення судово-економічної експертизи.
4. Порядок отримання додаткових документів, необхідних для проведення експертного дослідження.
5. Організаційно-методична стадія судово-економічної експертизи.
6. Дослідна стадія судово-економічної експертизи.
7. Зміст стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів судово-економічної експертизи.
8. Межі компетенції судового експерта-економіста.

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 8, 10, 14-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 9, 17, 20]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3]

Міжнародні видання: [1-4]

Тема 4. Інформаційне забезпечення судово-економічної експертизи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Інформаційне забезпечення організаційної технології проведення судово-економічної експертизи
2. Структура інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи
3. Використання бухгалтерських документів і матеріалів інвентаризації при виявленні та розслідуванні корисливих злочинів в економіці.
4. Використання прийомів дослідження документальних даних в процесі судово-економічної експертизи.
5. Форми використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні господарських правопорушень.

Питання для самоконтролю.

1. Суть інформації, її види та роль в економічній експертизі.
1. Організація інформаційного забезпечення процесу судово-економічної експертизи.
2. Основні завдання інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
3. Складові системи інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 8, 10, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 9, 17]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3]

Міжнародні видання: [1-4]

Змістовний модуль 2. Особливості експертних досліджень різних видів судово-економічної експертизи

Тема 5. Методика експертного дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності

План лекційного заняття

1. Характеристика документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності як об'єктів судово-економічної експертизи
2. Етапи та інструментарій експертного дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Використання уніфікованих та зареєстрованих методик дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності
2. Експертне дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності сформованих з використанням програмного забезпечення

Питання для самоконтролю.

1. Особливості проведення судово-економічної експертизи операцій із грошовими коштами.
2. Судово-економічна експертиза матеріалів інвентаризацій.
3. Судово-економічна експертиза господарських операцій руху основних засобів.
4. Особливості проведення експертного дослідження операцій з запасами.
5. Особливості проведення експертного дослідження операцій, пов'язаних з нарахуванням і виплатою заробітної плати і розрахункам з робітниками та службовцями.
6. Особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи фінансових результатів діяльності підприємства.

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 11, 13, 16, 19]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3].

Міжнародні видання: [1-4]

Тема 6. Методика судово-економічної експертизи окремих об'єктів бухгалтерського і податкового обліку**План самостійної роботи здобувачів вищої освіти**

1. Особливості проведення судово-економічної експертизи операцій із грошовими коштами
2. Судово-економічна експертиза матеріалів інвентаризацій
3. Судово-економічна експертиза господарських операцій, пов'язаних з рухом основних засобів
4. Особливості проведення експертного дослідження операцій з рухом запасів.
5. Особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи фінансових результатів діяльності підприємства
6. Експертне дослідження виробництва, витрат на виробництво та управління.
7. Експертне дослідження формування податкової та фінансової звітності.
8. Експертиза організаційно-правових основ підприємницької діяльності.
9. Експертне дослідження розрахунків з підзвітними особами.

Питання для самоконтролю.

1. Етапи проведення економічного дослідження окремих об'єктів бухгалтерського і податкового обліку.
2. Особливості проведення судово-економічної експертизи операцій із грошовими коштами
3. Судово-економічна експертиза матеріалів інвентаризацій
4. Судово-економічна експертиза господарських операцій, пов'язаних з рухом основних засобів
5. Особливості проведення експертного дослідження операцій з рухом запасів.
6. Особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи фінансових результатів діяльності підприємства

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 11, 13, 16-20]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3]

Міжнародні видання: [1-4]

Тема 7. Судово-економічна експертиза у виявленні фіктивного банкрутства**План самостійної роботи здобувачів вищої освіти**

1. Поняття «банкрутство» та «неплатоспроможність».
2. Роль судово-економічних експертиз в кримінальному провадженні у справах про фіктивне банкрутство

3. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з банкрутством.
 4. Прийоми судово-економічної експертизи виявлення схем фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства.

5. Місце судово-економічної експертизи в процесі санації підприємства-банкрута.

План індивідуально-консультативної роботи здобувачів вищої освіти

1. Надання консультацій з виконання індивідуальної роботи, підготовки тез, рефератів, доповідей. Проводиться згідно графіку індивідуально-консультативної роботи, затвердженого на засіданні кафедри

Питання для самоконтролю.

1. Поняття «банкрутство» та «неплатоспроможність».
2. Виявлення ознак фіктивного банкрутства підприємств як один з напрямків дослідження судово-економічної експертизи.
3. Експертне дослідження типових способів зловживань з боку боржників та кредиторів.
4. Роль методологічно обґрунтованого висновку судового експерта щодо фіктивного банкрутства в прийнятті мотивованого рішення в кримінальній чи арбітражній справі.
5. Методика проведення судово-економічних експертиз з питань банкрутства, фіктивного банкрутства та доведення до банкрутства підприємств.
6. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з банкрутством.
7. Прийоми судово-економічної експертизи виявлення схем фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства.
8. Місце судово-економічної експертизи в процесі санації підприємства-банкрута.

Рекомендована література:

Основна: [1-7, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 11, 13, 16-20]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3]

Міжнародні видання: [1-4]

Тема 8. Основи судової фінансово-кредитної експертизи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Умови, предмет та завдання фінансово-кредитної експертизи
2. Особливості судової фінансово-кредитної експертизи окремих питань.
3. Методика судово-економічної експертизи кредитних взаємовідносин юридичних осіб та установ банків

Питання для самоконтролю.

1. Предмет та завдання фінансово-кредитної експертизи.
2. Особливості судової фінансово-кредитної експертизи окремих питань.
3. Способи злочинів у кредитно-фінансових відносинах.
4. Випадками призначення експертного дослідження кредитно-фінансових відносин.
5. Порядок експертизи кредитного договору.
6. Проведення фінансово-кредитної експертизи пов'язане з реорганізацією, реструктуризацією, ліквідацією установи банку.

Рекомендована література:

Основна: [7-11, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 11, 13, 16]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3].

Міжнародні видання: [1-4]

Змістовий модуль 4. Заключний етап судово-економічної експертизи

Тема 9. Методика узагальнення результатів судово-економічної експертизи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Висновок судово-економічної експертизи, його види, структура та вимоги до формування.
2. Оцінка висновку судово-економічної експертизи

3. Вимоги до узагальнення результатів судово-економічної експертизи
4. Характеристика стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів проведення судово-економічної експертизи.

План практичного заняття

1.Обговорення питань:

- Висновок експерта к доказ у кримінальній справі: роль та особливості використання
- Правомірність відмови експерта від надання висновку
- Типові правопорушення у провадженні судово-економічної експертизи.

2. Виконання навчальних завдань

3. Оцінювання самостійного виконання навчальних завдань.

Питання для самоконтролю.

1. Висновок судово-бухгалтерської експертизи, його структура та методика складання
2. Оцінка висновку судово-бухгалтерської експертизи слідчим чи адвокатом
3. Додаткова і повторна судово-бухгалтерські експертизи
4. Реалізація висновку експерта-економіста у судовому процесі
5. Профілактичні заходи судово-бухгалтерської експертизи для запобігання правопорушенням у господарській діяльності.
6. З яких основних частин складається висновок експерта-економіста ?

Рекомендована література:

Основна: [7, 12-16]

Додаткова: [1, 6, 7, 11, 13, 16-20]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-3]

Міжнародні видання: [1-4]

4.МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Методика судово-економічної експертизи»

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (14балів)							диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	4								
Теми	Т.1			Т.2					
Відповідь на занятті	2			2					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час занять та проміжних контрольних заходів								
Модулі	Модуль 2 - (36 балів)								
Загальна кількість балів за модулем №2	14								
Теми	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9		
Відповідь на занятті	2	2	2	2	2	2	2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час занять та проміжних контрольних заходів								
Індивідуальна робота	12								
Контрольна робота	20								

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття (4 бали)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає у та письмових відповідях, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Середній бал відповідно до розподілу балів на одне заняття (3 бали)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає у письмових відповідях, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Не всі тести вирішив правильно. Практичну роботу здав із запізненням
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття (2-1 бали)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його у письмових відповідях, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, низький рівень рішення тестових завдань. Здав практичну роботу із значним запізненням.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту

Формою поточного контролю у здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 20 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	9
Тестовий блок	11
Всього	20

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	9-6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	5-4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	3-1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно виконав понад 50% тестів.	11-7
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно виконав менше 50% тестів.	6-0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання описані у «Методичних рекомендаціях до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Методика судово-економічної експертизи». Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється у 12 бали.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
12-6	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5-1	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Таблиця відповідності результатів підсумкового контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Не зараховано

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		
------	---	--	--	--	--

Результати складання заліку оцінюється за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Методика судово-економічної експертизи» використовуються такі засоби оцінювання:

1. диференційовані заліки;
2. тести;
3. контрольна робота;
4. презентації, реферати та виступи на наукових заходах;

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань до поточного контролю

Модуль I

1. Поняття «експертиза», її спільні характеристики в різних видах діяльності.
2. Юридичне поняття судової експертизи.
3. Відмінності судової експертизи від експертного дослідження, експертної оцінки.
4. Поняття судово-експертної діяльності та напрями її здійснення.
5. Суб'єкти судово-експертної діяльності в Україні.
6. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них.
7. Права, обов'язки та відповідальність судового експерта.
8. Принципи судово-експертної діяльності.
9. Класифікація судових експертиз та їх характеристика.
10. Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності в Україні та напрями його удосконалення.
11. Сутність і завдання судово-економічної експертизи.
12. Необхідність призначення судово-економічної експертизи.
13. Типові умови призначення судово-економічної експертизи.
14. Предмет судово-економічної експертизи.
15. Об'єкти судово-економічної експертизи.
16. Дослідження об'єктів судово-економічної експертизи.
17. Методи, методичні прийоми і процедури судово-економічної експертизи.
18. Загальнонаукові методичні прийоми, які використовують при проведенні судово-економічної експертизи.
19. Конкретні наукові емпіричні прийоми, які використовують при проведенні судово-економічної експертизи. Види судово-економічної експертизи.

Модуль II

1. Стадії процесу судово-економічної експертизи.

2. Порядок призначення судово-економічної експертизи за кримінальними та цивільними справами.
3. Суб'єкти призначення судово-економічної експертизи.
4. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи.
5. Документи, які додаються до постанови про призначення судово-економічної експертизи.
6. Вимоги до формулювання питань, що виносяться на експертне дослідження. Порядок отримання додаткових документів, необхідних для проведення експертного дослідження.
7. Організаційно-методична стадія судово-економічної експертизи.
8. Дослідна стадія судово-економічної експертизи.
9. Зміст стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів судово-економічної експертизи.
10. Організація інформаційного забезпечення процесу судово-економічної експертизи.
11. Структура інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
12. Складові системи інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи. професійній інформаційній комунікації, рівні пізнавальності інформації та якісних характеристиках змісту інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
13. Характеристика документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності як об'єктів судово-економічної експертизи.
14. Класифікація документів за якістю їх інформації.
15. Поняття доброякісних та недоброякісних документів. Поняття фальсифікованих документів. Використання експертом-економістом неофіційних записів в судово-економічній експертизі.
16. Характерні риси правопорушень та їх відображення в обліковій документації.
17. Послідовність дослідження документів, наданих для судово-економічної експертизи.
18. Роль первинних документів в процесі судово-економічної експертизи.
19. Методичні прийоми та способи документалістики документів на кожному етапі дослідження первинних бухгалтерських та інших документів.
20. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження операцій з активами суб'єкта господарювання.
21. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження операцій з капіталом та зобов'язаннями суб'єкта господарювання.
22. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження витрат за видами господарської діяльності.
23. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження доходів та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання.
24. Методика проведення судово-економічної експертизи правопорушень, пов'язаних з ухиляннями від сплати податків.
25. Завдання, об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми експертного дослідження фінансово-кредитних операцій.
26. Методика експертного дослідження операцій з надання кредитів.
27. Основні вимоги до оформлення висновку експерта-економіста та його структура.
28. Зміст вступної, досліджуваної та підсумкової частин висновку експерта-економіста.
29. Методика складання експертного висновку.
30. Особливості складання висновку експертизи, що виконується під час судового розгляду, та повідомлення про неможливість дати висновок.
31. Оцінка висновку експерта-економіста слідчим.
32. Реалізація експертного висновку в судовому процесі.
33. Виявлення та усунення обставин, що сприяють вчиненню правопорушень у провадженні судово-економічної експертизи.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Поняття «експертиза», її спільні характеристики в різних видах діяльності.
2. Юридичне поняття судової експертизи.
3. Відмінності судової експертизи від експертного дослідження, експертної оцінки.
4. Поняття судово-експертної діяльності та напрями її здійснення.
5. Суб'єкти судово-експертної діяльності в Україні.
6. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них.
7. Права, обов'язки та відповідальність судового експерта.
8. Принципи судово-експертної діяльності.
9. Класифікація судових експертиз та їх характеристика.
10. Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності в Україні та напрями його удосконалення.
11. Сутність і завдання судово-економічної експертизи.
12. Необхідність призначення судово-економічної експертизи.
13. Типові умови призначення судово-економічної експертизи.
14. Предмет судово-економічної експертизи.
15. Об'єкти судово-економічної експертизи.
16. Дослідження об'єктів судово-економічної експертизи.
17. Методи, методичні прийоми і процедури судово-економічної експертизи.
18. Загальнонаукові методичні прийоми, які використовують при проведенні судово-економічної експертизи.
19. Конкретні наукові емпіричні прийоми, які використовують при проведенні судово-економічної експертизи. Види судово-економічної експертизи.
20. Стадії процесу судово-економічної експертизи.
21. Порядок призначення судово-економічної експертизи за кримінальними та цивільними справами.
22. Суб'єкти призначення судово-економічної експертизи.
23. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи.
24. Документи, які додаються до постанови про призначення судово-економічної експертизи.
25. Вимоги до формулювання питань, що виносяться на експертне дослідження. Порядок отримання додаткових документів, необхідних для проведення експертного дослідження.
26. Організаційно-методична стадія судово-економічної експертизи.
27. Дослідна стадія судово-економічної експертизи.
28. Зміст стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів судово-економічної експертизи.
29. Організація інформаційного забезпечення процесу судово-економічної експертизи.
30. Структура та складові інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
31. Характеристика документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності як об'єктів судово-економічної експертизи та їх класифікація за якістю інформації.
32. Поняття доброякісних, недоброякісних та фальсифікованих документів. Використання експертом-економістом неофіційних записів в судово-економічній експертизі.
33. Характерні риси правопорушень та їх відображення в обліковій документації.
34. Послідовність дослідження документів, наданих для судово-економічної експертизи.
35. Роль первинних документів в процесі судово-економічної експертизи.
36. Методичні прийоми та способи документалістики документів на кожному етапі дослідження первинних бухгалтерських та інших документів.
37. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження операцій з активами суб'єкта господарювання.

38. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження операцій з капіталом та зобов'язаннями суб'єкта господарювання.
39. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження витрат за видами господарської діяльності.
40. Об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми та методика експертного дослідження доходів та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання.
41. Методика проведення судово-економічної експертизи правопорушень, пов'язаних з ухиляннями від сплати податків.
42. Завдання, об'єкти, інформаційне забезпечення, методичні прийоми експертного дослідження фінансово-кредитних операцій.
43. Методика експертного дослідження операцій з надання кредитів.
44. Основні вимоги до оформлення висновку експерта-економіста та його структура.
45. Зміст вступної, досліджуваної та підсумкової частин висновку експерта-економіста.
46. Методика складання експертного висновку.
47. Особливості складання висновку експертизи, що виконується під час судового розгляду, та повідомлення про неможливість дати висновок.
48. Оцінка висновку експерта-економіста слідчим.
49. Реалізація експертного висновку в судовому процесі.
50. Виявлення та усунення обставин, що сприяють вчиненню правопорушень у провадженні судово-економічної експертизи.

7.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-ХІІ (Редакція від 18.11.2021).// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL - www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
2. Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 № 595 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
3. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів. Наказ Міністерства юстиції України 03.03.2015 № 301/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
4. Про Координаційну Раду по проблемам судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Положення затверджене Постановою Кабміну України від 16.11.1994 р. № 778. (Редакція від 16.11.2021).// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
5. Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз. Наказ Міністерства юстиції України від 02.10.2008 р. №1666/5 (Редакція від 03.07.2019).// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-ХІV(Редакція від 11.06.2017).// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
7. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. № 322-VIII (Редакція від 30.04.2017) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04. 2012 р. № 4651-VI (Редакція від 18.11.2021).// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).
9. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 08.01.1998 р. № 53/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення:

18.08.2022).

10. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 08.10.1998 р. № 53/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov. (дата звернення: 18.08.2022).

11. Реєстр методик проведення судових експертизи Міністерства юстиції України// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.rmpse.minjust.gov.ua. (дата звернення: 18.08.2022).

12. Гуцаленко Л. В., Михальчишина Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. 352 с

13. Дікань Л. В. Судово-економічна експертиза : навчально-практичний посібник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 221 с.

14. . Гула Л. Ф, Гумін О. М. Організаційні основи проведення окремих видів судових експертиз: навч. посіб. — Львів: Львівська політехніка, 2018. — 428 с.

15. Гресь Н.Л. Організаційно-процесуальні основи судово-економічної експертизи : навч. пос. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2020. – 155 с.

16. Судова експертиза: проблеми сьогодення та перспективи розвитку: колективна монографія / Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз. – Дрогобич: «ПСВІТ». 2020. – 408 с.

17. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: моногр. за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 308 с

Допоміжна

1. Гладчук І.М. Поняття та види інформаційного забезпечення експертної діяльності // Збірник матеріалів Теорія і практика судової експертизи і криміналістики. – 2018. - с. 78 – 80.

2. Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

3. Мулик, Т. О., Мулик, Я. І. (2021). Теоретичні основи судово-економічної експертизи: аналіз наукових поглядів. *Економічний простір*, (165), 131-139. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/165-24>.

4. Бутирська І. А. Правовий статус експерта з питань права у господарському процесі // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2018. Вип. 48. Т. 1. С. 108-111. URL: http://visnykjuris.uzhnu.uz.ua/file/No.48/part_1/27.pdf.

5. Сибірня Р. Місце судової експертизи у господарському процесі // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. - 2017. - № 865. - С. 502-506.

6. Абламський С. Є., Юхно О. О., Лук'яненко Ю. В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень: навчальний посібник / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора О. О. Юхна. Харків. 2017. 152 с

7. Мулик, Т.О., Мулик, Я.І. Теоретичні основи судово-економічної експертизи: аналіз наукових поглядів. *Економічний простір*, 2021, (165), С. 131-139. URL:<https://doi.org/10.32782/2224-6282/165-24>

8. Романів С. Р., Будник Л. А., Савченко С. І. Судово-економічна експертиза в Україні: її економічна суть та кадрове забезпечення. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 23. С. 343–350.

9. . Кожушко О. В. Методичний підхід до оцінки висновку судового експерта по результатами проведення судово-економічної експертизи. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7944>.

10. Дерій В. А., Дема Д. І. Економічна експертиза діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 11. С. 508–514.

11. . Литвин З. Б. Економічна експертиза як пріоритетна форма фінансового контролю на підприємствах. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36(2). С. 123–127.

12. Вавілова В. В. Судова економічна експертиза: її види та можливості // *«БУДНІ ЕКСПЕРТА» журнал незалежного інституту судових експертиз*. – Випуск № 2. – 2017. – С. 18–22.

13. Мисака Г. В. Теоретико-організаційні засади підвищення ефективності проведення судово-бухгалтерської експертизи // Матеріали економічного форуму. URL : http://www.nbuuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu

14. Панченко І. А. Організація судово-бухгалтерської експертизи в Україні: сутність та порядок здійснення // Міжнародний збірник наукових праць. – Випуск 1(4). – 2017.– С. 325–340.

15. Корінько М.Д. Сучасні підходи до врегулювання спорів у процесі підприємницької діяльності // Стратегія розвитку України: Фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: Матеріали V науково-практичної конференції. – Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2018. – 444 с. 247-250

16. Зозуля Н. Висновок експерта та інструменти його оскарження. *Українське право* URL : <https://ukrainepravo.com/scientifichthought/pravova-pozytisiya/vysnovok-eksperta-ta-instrumenty-yogo-oskarzhennya/>.

17. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Теоретичні засади судово-економічної експертизи нецільового використання бюджетних коштів // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 33/2022. С. 35-42.

18. Міщенко, Т. (2021). Умови та особливості проведення судово-економічної експертизи у справах про доведення до банкрутства. *Економіка та суспільство*, (25). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-6>.

19. Олійничук О. Міжнародний досвід використання економічної експертизи у фінансових розслідуваннях. URL : <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1053/pdf> (2020)

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Сайт Міністерства юстиції України URL : <https://minjust.gov.ua/> - www.sfs.gov.ua

2. Сайт Київського науково-дослідного інституту судових експертиз URL : www.kniise.com.ua

3. Сайт журналу «Будні експерта». Незалежний інститут судових експертиз URL : www.nise.com.ua

Міжнародні видання:

1. Катарога О., Петкович П. Система судебной экспертизы в республике Молдова. Проблематика. URL : Indise.in.ua/sites/default/files/2019-05/SudEksp-Tezi-A5-02.pdf

2. Kirakosyan N. On several features of toxicological expertise conducted in the national bureau of expertises of the Republic of Armenia URL : Indise.in.ua/sites/default/files/2019-05/SudEksp-Tezi-A5-02.pdf

3. . Guo Y., Slay J., Beckett J. Validation and Verification of Computer Forensic Software Tools Searching Function. *Digital Investigation*. Vol. 6, September 2009. P. 12–22

4. . Almirall J. R., Furton K. G. The Importance of Standards in Forensic Science. URL: www.scafo.org/library/140502.html (дата звернення: 24.07.2022)

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни
«Методика судово-економічних експертиз»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Державний фінансовий аудит; судово-
економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» передбачена для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

В робочій програмі автор висвітлює мету і завдання навчальної дисципліни, подає опис навчальної дисципліни та її інформаційний обсяг, структуру дисципліни, теми лекційних, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальних завдань, методи навчання та методи контролю, форму підсумкового контролю успішності навчання, засоби діагностики успішності навчання, список рекомендованої основної і додаткової літератури.

Робоча програма містить 9 тем. В перших двох темах розглядаються теоретичні та методичні аспекти судово-економічної експертизи, її місце в системі експертиз. Визначається мета, об'єкти, предмет, завдання та принципи судово-економічної експертизи, суб'єкти призначення та проведення. Наступні теми програми розкривають загальні засади організації та методики експертних досліджень документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності, окремих об'єктів бухгалтерського і податкового обліку, узагальнення результатів проведення експертизи та порядок оцінки висновку експерта.

В програмі реалізується принцип послідовного і логічного переходу від раніше вивченого матеріалу до нового в поєднанні з виконанням практичної роботи, що дає змогу закріпити лекційний матеріал.

Рекомендована література містить достатній перелік законодавчих та інших нормативно-правових актів в сфері експертології, навчальних посібників та іншої спеціальної літератури відомих вітчизняних авторів.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» відповідає вимогам до методичного забезпечення і рекомендується для впровадження у навчальний процес для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент

В. А. Таращенко, к.е.н., доцент кафедри
аудиту, державного фінансового
контролю та аналізу

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни
«Методика судово-економічних експертиз»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Державний фінансовий аудит; судово-
економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» складена у відповідності до нормативів з дотриманням принципів науковості, систематичності, послідовності, наступності у вивченні навчального матеріалу, за витриманою відповідно до вимог структурою.

В програмі чітко сформульована мета та завдання дисципліни, дана коротка характеристика структури та окремих компонентів програми, перелік змістових модулів, внутрішніх і міжпредметних зв'язків, містяться окремі методичні рекомендації щодо реалізації даної програми у навчальному процесі підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня заочної форми навчання галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Зміст навчального матеріалу містить дидактично обґрунтовану систему знань, умінь і навичок з дисципліни, яка має бути реалізована під час вивчення курсу «Методика судово-економічних експертиз».

Робоча програма містить чітко сформульований опис вимог щодо рівня і якості засвоєння змісту навчання, сформованості способів навчальної діяльності з даного навчального предмета. Зміст навчальної дисципліни та передбачена тематичним планом кількість годин для вивчення конкретних тем взаємообумовлені та раціонально розподілені.

Рекомендована література містить достатній перелік законодавчих та інших нормативно-правових актів, навчальних посібників та іншої спеціальної літератури вітчизняних та зарубіжних науковців.

В цілому робоча програма з навчальної дисципліни «Методика судово-економічних експертиз» відповідає навчально-методичним вимогам до методичного забезпечення і може бути рекомендована до впровадження у навчальний процес.

Рецензент

О. П. Колісник, к.е.н., доцент
кафедри обліку та консалтингу